

Oppilaan lähikoulun osoittaminen ja oppilaaksi ottamisen periaatteet

Sivla 28.05.2025
204/12.01.00/2024

Valmistelija

sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 050 5936249

Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään perusopetusta sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta.

Lain 6 §:n 1 momentin mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita.

Perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muuta perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta saavalle oppilaalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen järjestämään opetusta. Kunta voi perustellusti opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa.

Oppilaalla on perusopetuslain 28 §:n perusteella oikeus käydä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua. Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin em. lähikouluun. Tällöin oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Perusopetuslain 28 §:n 2 momentissa todetaan, että jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja –kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi kuitenkin päättää (PoL 28 § 2 mom.), että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Tällä hetkellä oppilaan lähikoulu eli ensisijainen koulu on yleensä maantieteellinen lähikoulu ja yläluokkien koulu määräytyy alakoulun perusteella. Lisäksi huoltajilla on ollut mahdollisuus 1.-luokalle ilmoittautumisen yhteydessä esittää toive jostain muusta koulusta. Samoin 6.-luokkalaisten huoltajilla on ollut mahdollisuus esittää toive edellä mainitusta poikkeavasta yläkoulupaikasta.

Lähikoulun osoittamisen ja oppilaaksi ottamisen periaatteissa keskeistä on oppilaan ensisijaisen ja toissijaisen koulupaikan määrittämisen perusteet. Lähtökohtana on, että oppilaan ensisijaiseksi koulupaikaksi osoitetaan maantieteellisesti lähin koulu ja oppilaaksi ottoa koskevat päätökset tehdään niiden vuosiluokkien ajaksi, joita asianomaisessa koulussa opetetaan. Yläkoulujen osalta lähikoulu määräytyy alakoulun mukaan. Opetuksen järjestäjä voi osoittaa myös edellisestä poikkeavan lähikoulun, kun tietyt ehdot täyttyvät. Lisäksi huoltajalla on mahdollisuus hakea pääsyä toissijaiseen kouluun.

Loimaan kaupunki muodostaa yhden lähikoulualueen, eli alueen, jolta oppilaat voidaan ohjata tiettyyn kouluun. Loimaalla on kahdeksan perusopetuksen koulua. Jokaisella koululla on oma oppilaaksi ottoalueensa. Alueen rajat määritellään vuosittain koulupaikkapäätösten yhteydessä. Oppilaaksi otto tapahtuu pääsääntöisesti fyysisesti lähimpään kouluun.

Lisäksi alueen määrittelyssä korostuvat oppilaan kodin ja koulun väliset liikenneyhteydet ja muodostuvien opetusryhmien koot sekä koulutulokkaiden tai tulevien seitsemäsluokkalaisten määrä kullakin alueella. Toisin sanoen maantieteellinen etäisyys on keskeisin tekijä, mutta koulupaikan määrittelyssä käytetään kokonaisharkintaa edellä mainittujen kriteerien perusteella. Yläkoulujen kohdalla lähikoulu määrittyy pääsääntöisesti alakoulun mukaan, mutta siinäkin opetuksenjärjestäjällä on mahdollisuus käyttää kokonaisharkintaa samojen kriteerien perusteella kuin alakoulujen kohdalla.

Jokaiselle oppilaalle osoitetaan lähikoulu. Lähikoulu määräytyy yleensä oppilaan vakituisen osoitteen mukaan. Lähikoulu ei kuitenkaan aina ole maantieteellisesti lähin koulu, vaan lähikouluksi voidaan määritellä myös kauempana oleva koulu, jos se esimerkiksi oppilaan tuen tarpeen tai kuljetusjärjestelyjen takia on perusteltua. Huoltaja voi hakea oppilaalle myös toissijaista koulupaikkaa, joka on muu koulu kuin kunnan oppilaalle osoittama lähikoulu. Toissijaiseen koulupaikkaan otetulle oppilaalle ei järjestetä kuljetusta eikä korvata kuljetuskustannuksia.

Liitteenä olevan ohjeen päivitys perustuu perusopetuslain ja opetussuunnitelman perusteiden muutoksiin (tuen uudistaminen).

Hallintosäännön 26 §:n mukaan sivistyslautakunta päättää koulukuljetuksen periaatteista.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Pärkö Manne
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta hyväksyy oppilaan lähikoulun osoittamisen ja oppilaaksi ottamisen periaatteet liitteen muodossa. Lähikoulun osoittamisen ja oppilaaksi ottamisen periaatteet ovat voimassa 1.8.2025 alkaen.
Päätös	